Püspöksüveg (mitra) - korallhímzéssel

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2766.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD 3. NEGYEDE
Készítés helye:	Magyarország; Itália
Anyag:	aranyfonal; ezüstfonal; korall; selyemszövet
Technika:	brosírozott; hímzett; lanszírozott; vert csipkével díszítve
Méretek:	hosszúság: 41 cm hosszúság: 75 cm szélesség: 33 cm

A püspökök liturgikus fejdísze valószínűleg a 11. század elején jelent meg. Kezdetben az ó- és újszövetséget jelképező kettős csúcsa igen alacsony volt, később fokozatosan magasodott. A különböző szertartások és egyházi ünnepek alkalmával viselt mitrák közül a legdíszesebbeket drágakövekkel, gyöngyökkel és aranylemezekkel ékítették, egyszerűbb volt az aranyfonallal átszőtt és gyöngyökkel díszített változat s végül a selyemből vagy vászonból készült variáns.

Az Esterházy-kincstárból származó mitra díszítése a középső csoportba sorolható, formája a 17. század második felére jellemző. A selyemszövet fő motívuma egy-egy fodros szélű, gránátalmás levélen ülő, palmettaszerű nagy virág. A minta e virág soronkénti, derékszögben elfordított ismétléséből alakult ki. A közöttük lévő szabad felületeket indás, virágos ornamentika tölti ki. A korallhímzés a virágok rajzának belső és külső körvonalát követi. A selyem- és bársonyszövetek motívumainak vagy hímzéseinek korallal való kontúrozása jellegzetesen keleti, közelebbről orosz eredetű díszítőeljárás.

A mitra egykori tulajdonosáról nem ismerünk adatokat, de elképzelhető, hogy gróf Esterházy Imre (1663–1745) esztergomi érsek javai közül került a kincstárba. A mitrát elsőként a fraknói kincstárból 1766-ban Eszterházára szállított tárgyak jegyzéke említi: *Ein Alde Bischoff Hauben mit Paerln und Corallen Besötz*. (MOL, Az Esterházy család hercegi ágának levéltára. Rep. 8. fasc. C. Nr. 48/1, 12.)

Irodalom

- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 22.
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 66. (László Emőke)
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 1.24. (téves ltsz.mal) (László Emőke)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum